

Saygıdeğer konuklar, kıymetli basın mensupları,

Sizi, şahsım ve TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD ve İstanbul Okan Üniversitesi Konfüçyus Enstitüsü işbirliğinde düzenlenen “Çin’i Anlamak & Çin ile İş Yapmak” konferanslarının beşincisinde sizlerle birlikte olmaktan büyük bir heyecan ve memnuniyet duyuyoruz. 2012’den bu yana gerçekleştirdiğimiz ve artık gelenekselleşen bu konferansta, Türkiye’den ve yurtdışından hem iş dünyası hem kamu hem de akademi dünyasının önde gelen çok değerli temsilcilerini ağırlayacağız. Bu konferansın düzenlenmesine katkılarından ötürü tüm sponsorlarımız ve destekçilerimize çok teşekkür ederiz.

Bu sene önceki yıllara göre daha geniş kapsamda gerçekleştireceğimiz konferansımızda; Çin’deki ekonomik, sosyal ve teknolojik alandaki hızlı dönüşümü, uygulamakta olduğu strateji ve politikaları ve bunların küresel ekonomideki yansımalarını ele alacağız. Türk firmaların Çin’de iş yapma deneyimlerini, başarı hikayelerini ve Çin’deki yatırım ortamını tartışacağız. Çinli yatırımcıların gözünden Türkiye’yi ve ülkemizdeki işbirliklerini dinleyeceğiz. Son olarak, bakanlık temsilcilerinin katılımıyla kamu perspektifinden Türkiye ve Çin ilişkilerinin geliştirilmesi adına atılan adımları ve uygulanan politikaları tartışacağız.

Değerli konuklar,

40 yılı aşkın bir süredir devam eden ekonomik reform ve dışa açılım sürecinin ardından bugün Çin, uluslararası düzenin şekillenmesinde lider oyuncularından biri oldu. Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan Çin, ekonominin, teknolojinin ve sosyal hayatın her alanında derin ve hızlı bir dönüşüm süreci geçirmekte. Dünya ticaret sisteminde gerçekleştirilmesi arzu edilen reformlar, ancak Çin ile birlikte mümkün olabilir. Küreselleşme ancak Çin ile birlikte yeniden şekillenebilir.

Tüm dünyada korumacılığın arttığı ve yeni ticaret bariyerlerinin yükseldiği bir zamanda, Çin’in kural temelli ve çok taraflı ticaret sistemini desteklemek konusunda önemli bir rol oynayacağını düşünüyoruz.

Çin teknolojik anlamda da büyük bir dönüşüm yaşamakta. Yapay zekâ, internet ve bulut teknolojileri, 5G teknolojisi, büyük veri analizi gibi alanlarda ABD ile birlikte dünyanın en büyük iki gücünden biri. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) 2019 raporuna göre, Çin ve ABD, bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründeki toplam katma değerinin yüzde 40’ını ürettikleri gibi, blokzincir (*blockchain*) teknolojilerindeki patentlerin % 75’i de bu iki ülke tarafından alınmakta, nesnelerin interneti (*internet of things*) yatırımlarının % 50’si bu iki ülke tarafından yapılmakta, tüm bulut bilişim (*cloud computing*) hizmetlerinin % 75’i bu iki ülke tarafından sağlanmakta ve dünyanın 70 büyük dijital platformunun toplam piyasa değerinin % 90’ı da yine bu iki ülkeden kaynaklanmakta.

Bu alandaki itici güç, Çin hükümetinin 2015 yılında başlattığı “Made in China 2025” planıdır. Bu plana göre, Çin hükümeti ülkeyi düşük maliyete dayalı küresel bir imalat merkezinden bir dünya teknoloji gücü haline dönüştürmeyi amaçlamakta ve bu kapsamda sadece ICT sektöründe gelişimi değil, aynı zamanda ICT’nin sunduğu imkanların diğer sektörler tarafından da daha etkin bir şekilde kullanılmasını amaçlamakta.

Diğer yandan, Çin’de orta sınıf gittikçe büyümekte ve refah düzeyi artmakta. Bununla birlikte, hayat tarzları, beklentileri, tüketim alışkanlıkları değişmekte. Orta sınıfın güçlenmesi ve refah seviyesinin yükselmesiyle birlikte daha fazla Çinli turist yurtdışına seyahat etmekte. Günümüzde Çin, yurtdışına en çok turist gönderen ve yurtdışında en çok turizm harcaması yapan ülke konumunda.

Değerli konuklar,

Çin; Türkiye’nin en büyük üçüncü ticaret ortağı. Türkiye, Çin’i sadece kısa vadeli finansman kaynağı olarak değil, uzun dönemli kalkınmasında ana paydaşlardan biri olarak görmekte.

Son yıllarda Çinli firmaların ülkemize finans, enerji, bilgi & iletişim teknolojileri gibi sektörlerde daha çok yatırım yaptığını gözlemliyoruz ve bundan büyük bir memnuniyet duyuyoruz. İki ülke arasında uzun yıllardan bu yana var olan ticaret dengesizliğini gidermek için, Çin’den uzun dönemli doğrudan yatırımların artmasını, Türkiye ve Çin arasındaki ortaklıkların çoğalmasını ve daha çok Çinli turistin ülkemize gelmesini çok önemsiyoruz. Altyapı, lojistik, yenilenebilir enerji, bilgi ve iletişim teknolojileri, gıda ve turizm gibi sektörlerde iki ülke arasında büyük işbirliği potansiyeli görüyoruz.

Bu potansiyelin hayata geçmesi için ilgili tüm bakanlıklarımızın da Çin’e yönelik eylem planları ve stratejileri geliştirmesi, somut adımlar atması, ikili anlaşmaların imzalanması konusunda aktif rol alması ve tüm diyalog kanallarının etkin bir şekilde kullanılması çok önem taşımakta. Nitekim, en son 2009 yılında Pekin’de düzenlenen Karma Ekonomik Komisyon (KEK) toplantısının önümüzdeki sene yapılması ve özel sektörün de buna dahil edilmesi güçlü bir diyalog ortamı geliştirilmesi adına faydalı olacaktır.

Aynı zamanda, çok zengin bir medeniyete sahip olan Çin’i ve Çin kültürünü daha iyi tanımak ve iki ülke arasında güveni sağlamlaştırmak için iki ülkenin iş dünyası kuruluşları ve üniversiteler arasında da ortak projelerin hayata geçirilmesini de çok önemsiyoruz. Bu noktada İstanbul Okan Üniversitesi’ndeki Konfüçyüs Enstitüsü’nün de önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Kendilerini bir kez daha takdir ediyorum.

Öte yandan, Çin hükümetinin 2013 yılında açıkladığı ve son 10 yılın en büyük altyapı ve yatırım projesi niteliğindeki Kuşak ve Yol Girişimi’ni başından beri TÜSİAD olarak yakından takip ediyoruz. Bu girişim, Asya’yı Avrupa’ya bağlayan yolların tam merkezinde yer alan ve İpek Yolu’nun doğal bir parçası olan Türkiye’ye önemli bir fırsat sunuyor. Aynı zamanda, Türkiye’nin gerek lojistik gerekse teknolojik altyapısının gelişimi konusunda, ülkemizin uzun dönemli ekonomik kalkınmasında bir kaldıraç görevi görebilecektir.

Türkiye sahip olduğu konum ve ekonomik büyüklük açısından Kuşak ve Yol Girişimi üzerinden yüksek miktarlarda yatırım alma potansiyelini taşıyor. Bu bağlamda ilgili kamu kurumlarının öncülüğünde, iş dünyası temsilci örgütlerinin ve üniversitelerin de katılımıyla bir Kuşak ve Yol Girişimi strateji belgesi hazırlanmasını çok önemsiyoruz. Bu konuda TÜSİAD olarak her türlü işbirliğine açığız.

Değerli konuklar,

Çin, TÜSİAD’ın uluslararası ajandasında uzun yıllardan bu yana öncelikli ülkelerden biridir. İkili ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi amacıyla burada gerçekleştirdiğimiz etkinliklerin yanı sıra Çin’i düzenli olarak ziyaret ediyor, orada bulunan kamu kurumları ve iş dünyası örgütleriyle biraraya geliyoruz.

Bu doğrultuda, Türkiye’de faaliyet gösteren Çinli firmaları TÜSİAD’a ve Korhan Bey’in başarıyla başkanlığını yürüttüğü TÜSİAD Çin Ağı’na üye olmaya davet ediyoruz. Türk ve Çin iş dünyaları arasında işbirliğinin geliştirilmesi için önemli bir zemin sağlayan ve pek çok yabancı üyemizin de olduğu bu grupta Türkiye’de faaliyet gösteren Çinli firmaları görmekten çok memnun olacağız.

Son olarak, iki ülke ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi açısından **vize konusunun** kilit önem arz ettiğini belirtmek istiyorum. Çin ile iş yapan iş dünyası temsilcileri açısından büyük zorluklar yaratan bu durumun aşılması için Türk ve Çinli yetkililer arasında daha fazla diyalogu çok önemsiyoruz.

Değerli konuklar,

Bugün 4 farklı panelde 30 konuşmacının katılımıyla, küresel bir güç olan Çin’in geçirdiği hızlı dönüşümü ve bu dönüşümün küresel yansımalarını, Çin’deki iş ve yatırım ortamını, Türkiye ve Çin arasındaki iş ortaklıklarını ve ekonomik ilişkileri her yönüyle incelemeye çalışacağız. Bu konferansın tüm katılımcılar için ufuk açıcı bir zemin oluşturmasını temenni ediyorum; iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesine olumlu katkı sağlayacak bir zemin oluşturmasını diliyorum. Yönetim Kurulum ve şahsım adına hepinize katılımınız için teşekkür ederim.